

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ

PROVINCIAL
LIBRARY
MANITOBA

ПРОЛІТАРИ ВСІХ КРАЇН, ЄДНАЙТЕСЯ!

Адреса:
Cor. Pritchard Ave. and McGregor St.,
Winnipeg, Man., Canada.

UKRAINIAN LABOR NEWS

Address:
Cor. Pritchard Ave. and McGregor St.,
Winnipeg, Man., Canada.

РІК VII.

Ч. 60.

ВІСНОК, 19. ТРАВНЯ 1925.

WINNIPEG, MAN.

TUESDAY, MAY 19th, 1925.

No. 60.

VOL. VII.

Робітники й селяне СРСР протестують проти наміреного страчення революціонерів в Болгарії

В МОСКВІ ВІДБУВАЮТЬСЯ ВЕЛИКІ ДЕМОНСТРАЦІЇ ПРОТИ ПОВИЩЕННЯ ЗАСУДЖЕНИХ.

Делегації робітників і селян домагаються від британської, французької й італійської місій, щоб заарештували проти виконання засудів.

МОСКВА, 16. травня. — Радянський Союз з обуренням протестує проти проєктованого страчення в Софії (Болгарія) людей, засуджених на смерть за участь у висадженні катедри.

За цей вчинок засуджено на смерть 8 людей, однак п'ятеро засуджено позаочно, а лише троє знаходяться у в'язниці. Екзекуції були назначені на кінець цього тижня, однак король

Борис не потвердив засудів і тепер кажуть, що смертна кара буде замінена на доживотну в'язницю.

В Москві відбуваються великі публічні демонстрації проти страчення засуджених революціонерів.

Делегації селян і робітників відвідали нині британську, французьку й італійську місії та зивали їх, щоб вони заарештували проти повиснення засуджених.

КОРОЛЬ БОРИС ВІДМОВИВСЯ ПІДПИСАТИ СМЕРТНІ ЗАСУДИ.

Болгарський уряд не має відваги виконати смертних засудів, коли вони не є потверджені королем.

ВІДЕНЬ, 16. травня. — Болгарський король Борис, якого було заатаковано близько Софії перед вибухом софійської катедри, відмовився підписати смертні засуди на революціонерів, засуджених в зв'язку з підложенням бомби в катедрі.

ВІДЕНЬ, 16. травня. — Софійський кореспондент "Аль-Гемайн Цайтунг" телеграфує

до своєї газети, що сумнівим є, чи засуджені на смерть за висадження катедри будуть дійсно страчені.

Ця депеша виказує, що король Борис завжди рішучо відмовлявся підписувати смертні засуди і що болгарський уряд не має відваги виконати смертну кару без його потвердження.

ГУБЕРНАТОР МАНДЖУРІІ ЧАНГ-ЦО-ЛІН НАСТУПАЄ НА ПЕКІН.

"Християнський генерал" Фенг-Ю-Гсіянг забирає свої війська з Пекіну і відступає з ними на північ.

ПЕКІН, Китай, 16. травня. — Сюди доносять, що генерал Чанг-Цо-Лін, губернатор Манджурії, посуває свої війська до Пекіну, де засів зі своєю армією "християнський генерал" Фенг-Ю-Гсіянг.

ПЕКІН, Китай, 16. травня. — Війська "християнського генерала" Фенг-Ю-Гсіянга відступають з Пекіну на північ, од-

нак їх евакуація столиці не є ще укинчена.

Хоч звідомлення подавали, що на Пекін наступає велика сила військ манджурського губернатора Чанг-Цо-Ліна, проте дотепер не прибув ще ані один жовір. Відступлення військ Фенг-Ю-Гсіянга лише однак відкриває дорогу для Чанг-Цо-Ліна.

В ЕСПАНІЇ НАЛОЖЕНА ДУЖЕ СТРОГА ЦЕНзуРА НА ЧАСОПИСИ.

ГАНДЕ, Франція, 16. травня. — Звідомлення з Еспанії подають, що еспанська цензура на газети переводиться з такою строгістю, про яку нечувано ще в новітніх часах.

Денні газети мають предлагати цензури не лише відбитки всього матеріалу, що йде до газети, але й мусять доставити

від цензора дозвіл на поміщення ілюстрацій.

Недавно одна газета предлала цензорів фотографію Санчеа Гуери і її дозволено помістити в газеті під умовою, що буде також поміщена такої самої величини фотографія генерала Прімо де Рівери, голови військової дирекції.

ГОРОЖАНСЬКА ВІЙНА НА БАЛКАНІ.

БЛГОРОД, Югославія, 15. травня. — Наспівші тут звідомлення кажуть, що 30 болгарських жовірів зробили наїзд на сербські прикордонні села й спалили кілька домів.

Підчас наїзду ранено одного селянина.

БЛГОРОД, Югославія, 16. травня. — Поліція каже, що викрила змову на висадження публічних будинків в Югославії й арештувала 25 комуністів та кількох анархістів. Заговірники нібито мали в плані вбити також державних мужів.

ОРГАН УРЯДОВОЇ ПАРТІЇ ДОМАГАЄТЬСЯ НЕЗАВИСИМОСТІ.

Газета "Онс Федерлянд" пише, що партія Герцога стоїть при владі в Полудневій Африці, щоб добитися повної незалежності від Англії.

КЕІП ТАВН, Полуднева Африка, 16. травня. — Помимо недавньої заяви прем'єра Герцога в національному зібранні (парламенті), що особисто він думає, що відділення Африки від Великої Британії було би великою помилкою, офіційний орган націоналістичної партії (партії Герцога) "Онс Федерлянд" надрукував статтю, в якій домагається повної державної незалежності для Полудневої Африки.

В той час як націоналістична газета не бачить потреби називати Велику Британію нашим "найбільшим ворогом", вона не бачить також, чому

мається говорити про неї як про "найліпшого приятеля" Полудневої Африки. Ця фраза, каже газета, спричиняє біль тисячам Африканців, для яких Велика Британія все ще є повідником їх державності й суверенної незалежності.

Газета пише: "Ми бажаємо здобути назад ту незалежність, і не хочемо цього закрити. Ми признаємо, що висловлювання наші на республіку дали привід до радости, однак це не є правдою. Націоналістична партія стоїть при владі, щоб вести наріз до суверенної незалежності, якої не можна однак досягнути за один день".

СОТКИ ПОЛІТИЧНИХ ВІЗНИВ ГИНУТЬ ЩОРОКУ В ТЮРМАХ ПОЛЬЩІ.

Одною з найстрашніших в'язниць в Польщі є тюрма "святого хреста", в якій померло поперх 500 в'язнів.

ВАРШАВА, 10. травня. — Сотки політичних в'язнів гинуть щороку в наслідок страждань в'язнів, що лапують в польських тюрмах.

Одною з найстрашніших в'язниць в Польщі є тюрма "святого хреста", яка лежить 35 верств від міста Кельци. Вона положена серед гір і обведена високими мурами. Цю старинну тюрму називають "гробом живих". Бути засланним до неї означає певну повільну смерть. Відносини в цій тюрмі такі страчні, що навіть польські влади були приневолені зарядити лікарські оглядини для в'язнів. Хоровита особа не живе в цій тюрмі довше як два

місяці.

Тюрма призначена головню для політичних в'язнів, засуджених на довший речинець. 60 проц. всіх в'язнів є хорі на чохотку (сухоти).

Смертність в цій в'язниці величезна. Від 1920 р. до 1924 р. померло поперх 500 в'язнів, з них в минулому році 190. Але число в'язнів не зменшається. Келі погитбиш негайно заповнюються новими революціонерами. В'язнична влада обходиться з політичними в'язнями ще гірше, як зі звичайними злочинцями. Політичних в'язнів переводиться часто до "карних келій", де їх мучать голодом і ріжними тортурами.

Відозва Комуністичного Інтернаціоналу з приводу вибору ген. Гінденбурга президентом Німеччини

МОСКВА, 10. травня. — З приводу вибору ген. Гінденбурга президентом німецької республіки, Виконавчий Комітет-Комуністичного Інтернаціоналу видав зазив до робітників всіх країн під назвою "Червоний Носког до Гінденбурга".

"Гінденбург вибраний президентом Німеччини, — сказано в зазві. — Мирна демократична тактика посадила Гінденбурга на престол. Носке й Еберт породили Гінденбурга, попередника нових Гогенцолернів. В часі імперіалістичної війни німецькі соціал-демократи величали Гінденбурга як народнього героя, як найбільшу особу в історії війни, як найважливішого політика Німеччини. Німецькі соціал-демократи

є відповідальні за те, що відсталі верстви німецького народу уважають Гінденбурга своїм народнім героєм.

"Не в меншій мірі причинилися до вибору Гінденбурга альянські імперіалісти. Гінденбург одержав 14½ мільона голосів. Значна частина цих голосів була віддана на Гінденбурга не ізза симпатії до нього, але з пимсти до альянтів, як творців Версальського договору".

Подаючи короткий огляд змагань революційної частини німецького робітництва від часу упадку царського престоло до останніх часів, Комінтерн виказує на фактах, як німецькі соціал-демократи здражували інтереси німецького

ПІДЧАС ЗЕМЛЕТРУСУ ЗГІНУЛО 6,500 ЛЮДЕЙ.

ПЕКІН, Китай, 16-го травня. — Місцева комісія допомоги голодуючим одержала вчера відомість, що підчас землетрусу в Таліфу, в провінції Юннан, дня 16. березня згинуло 6,500 осіб. Землетрус тривав цілу годину й знищив майже всі домів в місті.

МАНІЛА, Філіппінські Острови, 16. травня. — Урядники бюро погоди повідомляють, що підчас серії землетрусів в провінції Орієнта Негрос убито 10 осіб. Багато домів зістало ушкоджених.

ПІВНИЧНИЙ САХАЛІН ПЕРЕІШОВ В РУКИ С.Р.С.Р.

ТОКІО, Японія, 16. травня. — Передача Японією північного Сахаліну Радянському Союзу укинчено вчера підписанням протоколу і відкриттям радянського консульства в Александровську.

ДЖОРДЖ ЛОЙД ВИСОКИМ КОМСАРЕМ ДО ЄГИПТУ.

ЛОНДОН, 16. травня. — Сер Джордж Лойд, консервативний посол до парламенту, зістав назначений високим комсарем для Єгипту. Він обійме цей уряд по лордові Алембі, який був високим комсарем від 1919 року.

ЖІНКИ В ІТАЛІЇ ЗДОБУЛИ ПРАВО ГОЛОСУ.

РИМ, 16. травня. — Італійський парламент одоголосно ухвалив вчера закон, яким надає жінкам право голосування.

ГОЛОД В КИТАЮ.

ЛОНДОН, 12. травня. — Звідомлення з китайської провінції Ковенчу подають, що там голодує 10 мільонів людей. Голодуючі Китайці живляться травами й листям з дерев. Є багато випадків канібалізму (людодства).

ФРАНЦІЯ ХОЧЕ КООПЕРАЦІЇ ЕСПАНІЇ В ПОДАВЛЕННЮ РІФІВ.

Просьте Еспанію дозволу на вступ до еспанського Марока, щоб нанести повстанцям рішучий удар.

ПАРИЖ, 16. травня. — Франція переговорює з Еспанією, щоб дістати від неї дозвіл на вступлення до еспанського Марока, аби нанести повстанцям Ріфам такий удар, щоб вони не прийшли до себе через якийсь час.

Першим завданням Франції є прочистити французьку зону, що лежить на полудне від території, яку Еспанія примусена була відступити Ріфам.

Раз це є зроблене, Франція мусить нанести рішучий удар Абд-Ель-Крімові, або робота з прогнанням його з французької зони мусить бути наново зроблена за рік або два. Тому конечним є для Французів увій-

ти до еспанської зони, однак тоді повстане питання, чи Франція має остати в еспанській зоні на стало, й Еспанія рішлася, щоб вона там не остала.

Сама Еспанія доказала, що є нездібною вдержати Ріфів, не кажучи вже нічого про правління ними, і вона вдоволенна з того, що Франція взялася за роботу вдержування порядку, однак справа вступлення в еспанську зону є делікатною.

Таке вступлення було б цілком згідне з угодою з 1912 року, яка поділила Мароко й застергла, що має бути дана поміч тій державі, котра попаде в клопіт в Мароко.

ФРАНЦУЗЬКІ СОЦІАЛІСТИ ПРОТИ ПОЛІТИКИ УРЯДУ В МАРОКО.

Комуністи закликають робітників, щоб повстали проти видавання грошей на війну в Мароко.

ПАРИЖ, 16. травня. — Французька акція проти Ріфів в Мароко буде предметом дискусії в парламенті по великій перерві. Соціалістичні провідники сповістили вчера, що будуть інтерпелювати уряд й домагатися докладної заяви щодо його намірів в Мароко.

До цієї заяви привязують велику вагу, так як соціалістичні ніколи не одобрювали французької політики в Мароко й завжди відмовлялися голосувати за видатками на ту країну.

Уряд є заалармований становищем комуністів, які отверто закликають до робітників, щоб повстали проти уживання французьких грошей на які-б то не було діли в Мароко.

ЗГІНУВ ФРАНЦУЗЬКИЙ ВІЙСЬКОВИЙ ЛЕТУН.

РАБАТ, Французьке Мароко, 16. травня. — Урядово оповіщено, що командант Мезерг, один з найліпше відомих французьких військових авіаторів, помер від ран, одержаних підчас боротьби в Бібане минулої середи.

БОРЮТЬБА МІЖ ДВОМА РОБІТНИЧИМИ ЮНІЯМИ В МЕКСИКО.

МІСТО МЕКСИКО, 16. травня. — В наслідок боротьби між двома робітничими юніями, нафтовим районом загрожує генеральний страйк. Підчас тої боротьби вже убито одного робітника й кількох ранено. Повідомляють, що великі нафтові компанії мають намір застановити операції в майна, поки не поправляться відносини.

МІСТО МЕКСИКО, 16. травня. — Підчас генерального страйку в нафтових полях близько Тампіко прийшло до сутички між двома ривалюючими юніями, в якій двоє робітників убито і кількох ранено. Таку відомість приносить газета "Ель Універсал".

Детальні боротьби не подають, так як страйкері перетягли комунікації з містом і захопили компанійні човни.

ВОЛІНА ВІДКЛИКАНО ДО МОСКВИ.

МОСКВА, 12-го травня. — Член радянської амбасаді в Парижі Волін зістав відкликаний до Москви.

В антирадянських кругах пояснюють цей факт як результат протесту французького міністра закордонних справ Бріана проти того, що нібито Волін виступав з революційними промовами й

занимався комуністичною пропагандою.

В дійсності-ж Волін веде до Москви важні відомости прохід переговорів між Францією й Радянським Союзом в справі довоєнних довгів і уважають, що по нараді з радянським урядом він поверне до Парижа.